

TKANÍ NA RÁMU

I V A P R O Š K O V Á

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Tkaní na rámu

Iva Prošková

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 4069. publikaci

Odpovědná redaktorka Ing. Jana Minářová
Fotografie v knize a na obálce Jan Prošek, Iva Prošková
Kresby Iva Prošková
Sazba a grafická úprava Marcela Drobná
Návrh grafické úpravy a obálky Zuzana Brečanová

Počet stran 112
První vydání, Praha 2010
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2010
Cover Design © Zuzana Brečanová, 2010

Doporučení a pracovní postupy v této knize byly autorkou ověřeny, přesto nelze za ně převzít zodpovědnost. Autor ani nakladatelství neručí za jakékoliv věcné, osobní ani majetkové škody. Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků.

ISBN 978-80-247-2274-0 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6940-0 (elektronická verze ve formátu)
© Grada Publishing, a.s. 2011

obsah

	úvod	7		
	historie	8		
	základní pojmy	14		výrobky tkané netradičně 90
	pomůcky, nástroje	20		Pouzdro na brýle 91
	materiály	24		Bledě modrá kabelka 92
	druhy tkanin	25		Bílá kabelka 93
	základní postupy	28		Plamínkové tkaní (ikat) 95
	tkaní na hřebenovém stávku	36		Plamínková kabelka 98
	výrobky tkané na kartonu 38			Dvojníci 100
	Rybí prostírky	38		Náramek 102
	Obrázek duhového listu	40		Kabelka s korálky 103
	Slzičkový náhrdelník	42		Penál z kůže 104
	Oblouková kabelka	44		Kabelka s kůže 104
	Zelená kabelka	46		Modrá kabelka z kůže 105
	Barety	49		Tkaní s drátem, materiál, pomůcky 106
	výrobky tkané na rámu 52			Šperk se sklíčky 107
	Sedlo ke košili	52		Zelenomodrý šperk 108
	Šála	57		Tyrkysová kontura 109
	Pléd	59		Medúza 110
	Svetr mořská laguna	60		Náušnice 111
	Modrý šátek	61		
	Bílá vesta	62		
	Šátek s krajkou	63		
	Střapcový díl do kabátku	65		
	Polštáře	67		
	Plátňový polštář	67		
	Kelímové polštáře	68		
	Gobelínový polštář	69		
	Vsadka do vesty	71		
	Kabelka se špičkami	75		
	Kabelka z linek	76		
	Kabelka ze šikmých pruhů	78		

úvod

Motto: „Textilní umění patří k nejstarším uměleckým projevům lidstva“.

Princip tkaní zná lidstvo od pravěku a dodnes se vlastně změnila jen jeho rychlost díky tkalcovským stavům, nejprve ručním a pak i mechanickým a nakonec až stavům tryskovým. Dnešní tkaniny jsou tedy tkány rychle, jsou však často o mnoho jednodušší než ty staré. Složité a komplikované dvojité tkaniny, brokáty a damašky a mnohé další jsou dnes již velmi vzácné a tkají se jen do filmových pohádek pro krále a královny.

Dnes nejčastější plátno, průmyslově tkané základní plátnovou vazbou, se zdobí potiskem a vzor je hotov.

Něco jiného je ruční tkaní, kde dokážeme vytvořit a utkat mnoho krásného i těmi nejednoduššími technikami a prostředky. Snad nás o tom alespoň částečně přesvědčí tato kniha, přestože i pro ni jsme vybrali již zmíněnou plátnovou vazbu – tedy tu nejsnadnější. Pravda, v mnoha variantách a modifikacích, s použitím efektních technických prvků (například batikování příze), netradičních materiálů (jako jsou korálky, kůže a drát), a vše je navíc tkáno jen na rámu, na desce nebo kartonu a někdy dokonce jen v ruce bez použití ručních tkalcovských stavů. To by vydalo na další publikaci.

Iva Prošková

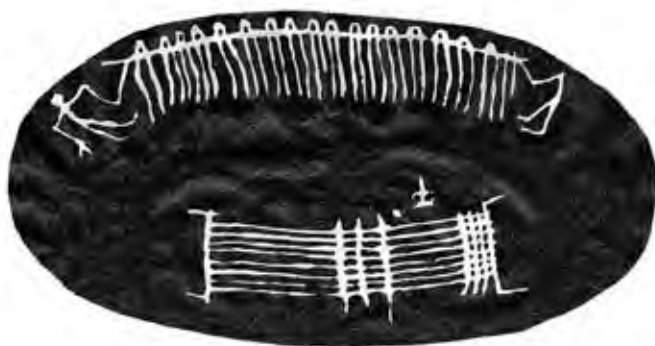

Látky z šatů šitých pro pohádkové prince

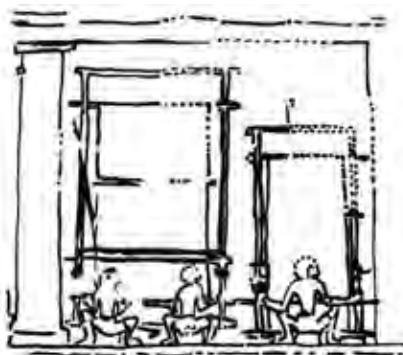
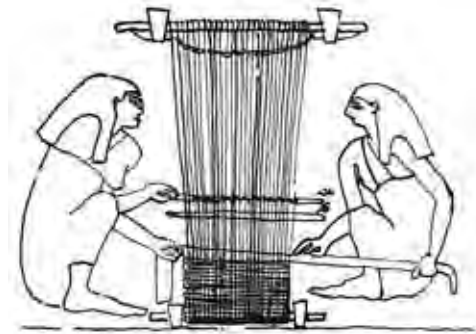
historie

trochu zajímavostí z historie

Z paleolitu jsou známy spíše jen nálezy přeslenů a osnovních závaží. Ale je až k neuvěření, že byly v Turecku v lokalitě Çatal Hüyük nalezeny zbytky vlněné tkaniny v různé tkalcovské vazbě, které pocházejí již ze 7. tisíciletí př. n. l.

Z Egypta z naleziště v Badari známe vyobrazení primitivního tkalcovského stavu (4400 př. n. l.), nepochybně již se zařízením na zvedání osnovy.

V Egyptě se dochovalo dost zbytků látek, zejména z hrodek králů. Obyvatelé Staré říše (3000 – 2000 př. n. l.) tkali vedle hrubých látek i velmi jemné textilie a nejstarší dochovaná je z roku 2700 př. n. l. Krásné jsou také kresby, na kterých lze najít tkalcovský stav (2500 př. n. l.) či tkalcovskou dílnu (1700 př. n. l.).

Kresba z Beni Hasan z 18. století př. n. l. z tkalcovské dílny dosvědčuje, že v Egyptě se tkalo zřejmě v kleče a jen kousek nad zemí. Příze byla hlavně lněná, spřádaná velmi jemně. Len se pěstoval u chrámů, protože u toho kvalitního si museli kněží ohlídat agrotechnické lhůty a již od pěstování muselo být vše perfektní.

Z Egypta se zachoval i tento text: „Každý tkadlec je na tom hůře než žena. Jeho kolena jsou na místě srdce. Nikdy nepřijde na čerstvý vzduch. Nevyrobí-li za den předepsané množství tkani-ny, je svázán. Chce-li vidět denní světlo, musí zaplatit hlídačům u vchodu.“

Za zmínku stojí Čína, kde se tkalo i z hedvábí. První zmínka je z roku 2650 př. n. l., kdy císařská rodina začala podporovat hedvábnictví a jeho tajemství se uchovalo více než 3000 let. V pohoří Altaj byl pak v ledu nalezen koberec zachovaný z 90 %. Pochází z 5. století př. n. l. a jsou na něm vyobrazení jeleni a jezdci.

historie

Mexiko a Peru jsou území, kde se zachovaly především kresby. Aztécké stavby, které jsou na starých vyobrazeních, se v některých indiánských vesnicích používají dodnes. Materiálem na tkaní byla bavlna, ale i příze z agáve (sisal), ananasu, palem a kaktusů. A také například peří, které se buď spřádalo, nebo vkládalo do tkanin celé. Na vysoké úrovni bylo i barvířství, zejména u Inků udivují barvy svojí stálostí dodnes. Zbytky oděvů z této oblasti pocházejí z doby 2000 let př. n. l., v Peru dokonce z doby až 7000 let př. n. l.

Z Řecka se nejvíce dokladů o tehdejší životě dochovalo na vázách. Naše kresbička vázy popisuje celý postup tkaní od předení, barvení až po hotovou tkaninu. Tká se na stavu shora dolů a osnovní nitě jsou zavěšeny na kamenech. Tyto kresby jsou však již z doby 570 let př. n. l. Tkalo se vlnou, a i když zmínka o pěstování ovčí pochází z roku 6200 př. n. l., o jejím spřádání se mluví až kolem roku 1000 př. n. l.

Ze 4. tisíciletí př. n. l. pocházejí mnohé nálezy kamenných vřeten a tkacích závaží z Mezopotámie. A víme, že se v této době tkalo ze lnu a vlny. Bavlna se objevuje až daleko později a je v počátcích jen pro bohaté.